

Beslissing

Beslissing d.d. 1 maart 2017 ex art. 3.9.1 Tuchtreglement Bancaire Sector

DE ALGEMEEN DIRECTEUR, mr. J. Brouwer,
benoemd door Stichting Tucht recht Banken,
Klager,
gemachtigden: dhr. mr. M.A. van der Lecq en mw. mr. C. Verboom-Kortlever,

tegen

de heer [verweerder],
werkzaam geweest bij [bank],
Verweerder,

1. Het verloop van de procedure

1.1 Op 16 december 2015 heeft [bank] (verder: de bank) een onderzoeksrapport bij Klager ingediend. Dit onderzoeksrapport heeft betrekking op Verweerder.

1.2 Klager heeft naar aanleiding van voornoemde melding een onderzoek ingesteld. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een klachtrapport dat bij brief van 11 april 2016 bij de secretaris van de Tuchtcommissie is ingediend.

1.3 Bij brief van 8 juni 2016 is het klachtrapport door de secretaris van de Tuchtcommissie aan Verweerder gezonden.

1.4 De Tuchtcommissie heeft op de vergadering van 12 juli 2016 een aanvang gemaakt met de behandeling van de zaak. Ter vergadering zijn verschenen de gemachtigden van Klager en Verweerder. Voorts waren ter vergadering als informatieverstrekkers aanwezig [getuige A] en [getuige B], beiden werkzaam bij de bank. De behandeling van de zaak is op deze vergadering aangehouden.

1.5 Op de vergadering van 18 januari 2017 heeft de Tuchtcommissie de behandeling van de zaak voortgezet. Op deze vergadering zijn verschenen de gemachtigden van Klager en Verweerder. De raadsman van Verweerder, mr. E.W. de Vries, is in verband met privéomstandigheden niet ter vergadering verschenen. Verweerder heeft, daarnaar gevraagd, uitdrukkelijk ingestemd met de voortzetting van de behandeling van de zaak buiten aanwezigheid van zijn raadsman.

1.6 Klager heeft op genoemde vergadering het in het klaagschrift ingenomen standpunt nader toegelicht en Verweerder heeft verweer gevoerd.

2. Inleidende overwegingen

2.1 De Tuchtcommissie ziet aanleiding om algemene inleidende overwegingen te wijden aan de vraag of door banken aangeleverde interne onderzoeksrapporten die door Klager in de tuchtprocedure ten grondslag worden gelegd aan de vordering tot het opleggen van een maatregel aan de beëdigde medewerker van een bank (die tuchtrechtelijk wordt vervolgd) in geanonimiseerde vorm mogen worden aangeleverd aan Klager en daarmee aan de Tuchtcommissie. De Tuchtcommissie is namelijk in verscheidene zaken gebleken dat genoemde interne onderzoeksrapporten, afkomstig van verschillende banken, (gedeeltelijk) geanonimiseerd worden. De Tuchtcommissie overweegt als volgt.

2.2 Uit artikel 3:17c eerste lid Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft) volgt de wettelijke verplichting voor banken om de in artikelen 3:10 en 3:17 Wft gestelde bepalingen en daaruit voor de natuurlijke personen voortvloeiende integriteits- en zorgvuldigheidsnormen te waarborgen in een tuchtrechtelijke regeling. Aan deze wettelijke verplichting wordt uitvoering gegeven in het uniforme voor alle banken geldende Tuchtrechtreglement Bancaire Sector (hierna: Tuchtrechtreglement). De banken zijn voorts verplicht om het tuchtrecht te organiseren via een onafhankelijke externe instantie, waarvoor door de banken de Stichting Tuchtrecht Banken is opgericht. Artikel 3:17c tweede lid aanhef en onder b Wft bepaalt dat de tuchtrechtelijke regeling voorziet in adequate waarborgen voor een behoorlijke procesgang. In de Derde Nota van Wijziging wordt hierover het volgende gezegd (Kamerstukken II 2013/2014, 33 918, nr. 10, p. 11):

‘Daarnaast wordt in het tweede lid van artikel 3:17c bepaald dat de tuchtrechtelijke regeling voorziet in adequate waarborgen voor een behoorlijke procesgang (onderdeel b). De tuchtrechtelijke procedure moet in ieder geval voldoen aan geldende Europese verdragen (zoals het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) en nationale wet- en regelgeving. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan de beginselen van een behoorlijke tuchtprocedure, waaronder het verdedigingsbeginsel, recht op hoor en wederhoor, redelijke termijnen en het bestaan van een beroepsmogelijkheid.’

2.3 Een zorgvuldige en volledige samenstelling van de stukken die ten grondslag liggen aan de tuchtrechtelijke verwijten is een belangrijke waarborg voor een behoorlijke procesgang, mede gezien het daaraan ten grondslag liggende beginsel van de interne openbaarheid van het tuchtproces. Het is voor (met name) de tuchtrechtelijk vervolgte om in het kader van een effectieve verdediging van groot belang dat hij/zij kan weten waarop het tegen hem/haar gerichte onderzoek is gericht. Daarnaast is bekendheid met de volledige inhoud van stukken van belang om, reeds in een vroegtijdig stadium in de procedure, de verdedigingsrechten te kunnen verwezenlijken zodat, waar mogelijk, ontlastend materiaal kan worden aangedragen. Voor een goed verloop van de tuchtprocedure en een juiste beoordeling van de beschuldiging jegens de tuchtrechtelijk vervolgte is het voorts belangrijk dat ook de Klager en de Tuchtcommissie beschikken over de op de zaak betrekking hebbende stukken. De adequate waarborgen die worden gesteld aan een behoorlijke procesgang vergen niet alleen een zorgvuldige en volledige samenstelling van het stukken, maar juist ook dat de procesdeelnemers en de Tuchtcommissie effectief toegang dienen te hebben tot de stukken. Hiermee is naar het oordeel van de Tuchtcommissie de noodzaak gegeven

voor banken om de interne onderzoeksrapporten in niet-geanonimiseerde vorm aan te leveren aan Klager, de tuchtrechtelijk vervolgde en de Tuchtcommissie. Door interne onderzoeksrapporten in (beperkt) geanonimiseerde vorm aan te leveren wordt naar het oordeel van de Tuchtcommissie aan de adequate waarborgen voor een behoorlijke procesgang in ernstige mate tekort gedaan en is er sprake van schending van het bepaalde in art. 3:17c tweede lid aanhef en onder b Wft.

2.4 De wettelijke eis voor banken om er zorg voor te dragen dat de tuchtrechtelijke regeling voorziet in adequate waarborgen voor een behoorlijke procesgang brengt naar het oordeel van de Tuchtcommissie een wettelijke verplichting, als bedoeld in art. 8 aanhef en onder c Wet bescherming persoonsgegevens, met zich. Om deze wettelijke verplichting, waaraan de bank als verantwoordelijke is onderworpen, na te komen is in dit geval de gegevensverwerking door banken noodzakelijk. Daarbij overweegt de Tuchtcommissie dat niet is vereist dat genoemde wettelijke verplichting van art. 3:17c tweede lid aanhef en onder b Wft zelf een expliciete opdracht tot de gegevensverwerking bevat (Vgl. Kamerstukken II 1997/1997, 25 892, nr. 3, p. 83). Voorts is in dit verband van belang dat de tuchtprocedure zelf met stringente privacy waarborgen is omgeven. Het Privacyreglement Stichting Tucht recht Banken is van toepassing, de procedure zelf is besloten en de uitspraken worden in geanonimiseerde vorm gepubliceerd. Ten slotte is van belang dat een op andere wijze dan in niet-geanonimiseerde vorm aanleveren van interne onderzoeksrapporten leidt tot schending van de adequate waarborgen voor een behoorlijke procesgang, gelet op het feit dat hierop de (omvang van) de tuchtrechtelijke verwijten worden gegrond door Klager.

2.5 De Tuchtcommissie zal gelet op het voorgaande in toekomstige zaken van Klager verlangen dat alle stukken (in het bijzonder de interne onderzoeksrapporten van banken) in niet-geanonimiseerde vorm in het dossier worden gevoegd. Het daaraan niet voldoen kan in voorkomend geval leiden tot niet-ontvankelijkheid van de klacht als bedoeld in het bepaalde van artikel 3.7.2 van het Tuchtreglement.

3. De stukken van het geding

3.1 Op de vergadering van 12 juli 2016 is de geanonimiseerde vorm van stukken in het geding besproken. Aanleiding was de constatering van de Tuchtcommissie voorafgaand aan de vergadering dat het onderzoeksrapport van de afdeling [interne veiligheid] van [bank] (hierna: [onderzoek]-rapport) in geanonimiseerde vorm aan het dossier was toegevoegd. De Tuchtcommissie heeft Klager opgedragen het dossier aan te vullen met een zeer beperkte geanonimiseerde versie van het [onderzoek]-rapport. De Tuchtcommissie heeft voorts beslist dat Klager aan de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) het verzoek diende te doen om haar zienswijze te geven met betrekking tot de vraag of – kort gezegd – de bank in het licht van de Wbp) in de tuchtprocedure stukken in niet-geanonimiseerde vorm mag aanleveren. De AP heeft dit verzoek afgewezen.

3.2 De Tuchtcommissie heeft voorafgaand aan de vergadering van 18 januari 2017 de stukken opnieuw aangeleverd gekregen, conform de tussenbeslissing gedaan op de

vergadering van 12 juli 2016. De Tuchtcommissie zal de onderhavige zaak daarom op de ter beschikking staande stukken afdoen.

4. De vaststaande feiten

Op grond van de inhoud van de gedingstukken en aan de hand van het verhandelde ter vergadering stelt de Tuchtcommissie het volgende vast.

4.1 Verweerder was vanaf 1 september 1986 werkzaam bij de bank als Specialist Doelgroepen I. In zijn functie adviseerde Verweerder '[...]' klanten van de bank.

4.2 Verweerder heeft op 2 juni 2015 de bankierseed als bedoeld in de Regeling eed of belofte financiële sector 2015 afgelegd.

4.3 Ten behoeve van de privéaankoop van een woning door Verweerder en diens partner is Verweerder met een cliënte van de bank een hypothecaire financiering voor deze aankoop overeengekomen. Deze financiering beliep een bedrag van € 75.000. De cliënte zou in deze aankoop als hypotheeknemer ten behoeve van Verweerder optreden. Op 21 juli 2015 heeft Verweerder per sms-bericht aan de cliënte verzocht om de opdracht te geven voor de overboeking van € 75.000 naar de betrokken notaris. Op diezelfde dag worden meerdere sms-berichten gewisseld met betrekking tot de aflossing en het rentepercentage. De cliënte was op dat moment in het buitenland op vakantie.

4.4 Op 22 juli 2015 stuurt de cliënte aan Verweerder een sms-bericht waarin zij opdracht geeft aan Verweerder om € 75.000 over te maken naar de notaris. Op diezelfde dag heeft Verweerder telefonisch contact met een collega-medewerker van de bank waarin hij verzoekt om de overboeking van het bedrag van € 75.000 door middel van een 'free format opdracht' uit te voeren. De collega-medewerker van de bank meldt aan Verweerder dat de opdracht niet kan plaatsvinden zonder registratie in het interne systeem van de bank. Verweerder heeft hierop de opdracht in het interne systeem aangemaakt. De 'free format overboeking' is vervolgens geweigerd omdat deze niet voldeed aan de gestelde eisen. Verweerder heeft hierop alsnog getracht de overboeking te laten plaatsvinden, wat niet is gelukt omdat de notaris te kennen gaf de overboeking niet te mogen accepteren van een andere betaalrekening dan die van Verweerder (in zijn hoedanigheid van beoogd koper).

4.5 Op 3 augustus 2015 is Verweerder in verband met het voorgaande op staande voet ontslagen. De kantonrechter heeft bij beschikking van 10 november 2015 het ontslag op staande voet in stand gelaten.

5. De klacht en de standpunten van partijen

5.1 De klacht houdt in dat Verweerder heeft gehandeld in strijd met de punten 1, 3, en 4 van de aan de bankierseed verbonden gedragscode:

1. De bankmedewerker werkt integer en zorgvuldig;
3. De bankmedewerker stelt de belangen van de klant centraal; en
4. De bankmedewerker houdt zich aan de wet en andere regels die voor het werk bij de bank gelden.

5.2 Klager voert kort samengevat ter onderbouwing van de klacht het volgende aan. Verweerder stond in een zakelijke verhouding tot de cliënte. Bij de uitvoering van zijn werkzaamheden diende hij het belang van de cliënte centraal te stellen, integer en zorgvuldig te werk te gaan en belangenverstrengeling te voorkomen. Verweerder heeft deze regels geschonden door zakelijke en privébelangen met elkaar te vermengen. Een professioneel handelend adviseur kan niet gelijktijdig een cliënte zakelijk adviseren en privétransacties met de cliënte aangaan. Verweerder heeft slechts oog gehad voor zijn privébelangen. De cliënte stond in een afhankelijke relatie tot Verweerder. Verweerder heeft de cliënte onder druk gezet om snel te beslissen over de financiering terwijl zij op vakantie was. Verweerder heeft bij de uitvoering van de financiering op eigen houtje gehandeld. Hij heeft zijn plannen voor de financiering van de privéaankoop van de woning niet gemeld aan de bank. Nadat hem door de bank om opheldering was gevraagd met betrekking tot de opdracht tot overboeking heeft Verweerder cruciale informatie (waaruit zijn eigen betrokkenheid volgde) weggelaten. Verweerder heeft zich niet gehouden aan de interne regels van de bank met betrekking tot het gebruik maken van de banksystemen voor privé zaken.

5.3 Klager heeft verzocht om aan Verweerder een boete van € 1.500 op te leggen.

5.4 Verweerder heeft ter verdediging het volgende aangevoerd. Verweerder heeft in de onderzoeksfase van de tuchtprocedure gemeld dat hij zich van geen kwaad bewust is geweest. Na zijn beëdiging had Verweerder het te druk voor het bestuderen van de gedragsregels behorende bij de bankierseed. Nadat hij de gedragsregels behorend bij de bankierseed naar aanleiding van de klacht heeft bestudeerd kan – achteraf gezien – worden gesteld dat hij naïef is geweest en beter had moeten weten. Er was volledige consensus met de cliënte over de overeengekomen transactie. De overeenkomst was volgens Verweerder conform de voorwaarden en rentecondities die bij een zakelijke transactie voor onroerend goed financiering zouden gelden. Van een privébevoordeling is geen sprake geweest. Verweerder had eerder in overleg met zijn leidinggevende moeten treden. Omdat er uiteindelijk niets is gebeurd (de Tuchtcommissie begrijpt: omdat de voorgenomen aankoop en financiering niet is doorgegaan) was een berisping op zijn plaats geweest. Omdat hij nu op staande voet is ontslagen, heeft de zaak onevenredig zware gevolgen voor hem gehad. Ter aanvulling heeft Verweerder op de vergadering van de Tuchtcommissie op 18 januari 2017 verklaard dat hij de cliënte een aantrekkelijke investering heeft aangeboden. Dat hij de cliënte niet heeft doorverwezen naar de beleggingsafdeling van de bank is gelegen in het feit dat zij dit volgens hem niet wilde. De cliënte was iemand die goed wist wat zij wilde. Zij kon het bedrag voor deze hypothecaire financiering gezien haar persoonlijke financiële omstandigheden gemakkelijk missen. Zij had een

aanzienlijk belegbaar vermogen, een overwaarde op haar woning en een inkomen. Wel is het juist dat bij een hypothecaire financiering door de bank een toetsing had moeten worden doorlopen en dat er advieskosten aan verbonden zouden zijn geweest. De reden om voor een hypothecaire financiering door de cliënte te kiezen was erin gelegen dat Verweerder en de cliënte elkaar al jaren kenden en het Verweerder bekend was dat zij een beter rendement wilde behalen dan dat zij kreeg op haar spaargeld. De cliënte heeft, nadat de voorgenomen transactie niet is doorgedaan, zelf de woning aangekocht.

5.5 Verweerder concludeert dat aan hem geen maatregel zou moeten worden opgelegd.

6. De gronden van de beslissing

Omtrent de klacht en het daartegen gevoerde verweer overweegt de Tuchtcommissie het volgende.

6.1 De Tuchtcommissie beoordeelt of het handelen van Verweerder in strijd is met de door hem afgelegde bankierseed en de daaraan verbonden gedragscode. De gedragscode waaraan door de Tuchtcommissie wordt getoetst betreft de gedragscode zoals is gepubliceerd op de website van de Stichting Tucht recht Banken.

6.2 Verweerder heeft zich naar het oordeel van de Tuchtcommissie schuldig gemaakt aan belangenverstrengeling. Verweerder was, in zijn hoedanigheid als werknemer van de bank, financieel adviseur van de cliënte. Hij had zich, gelet op deze professionele relatie, moeten onthouden van het aangaan van de hypothecaire financiering door de cliënte in de privésfeer.

6.3 Verweerder heeft betoogd dat sprake was van een zakelijke overeenkomst in die zin dat hij hiermee geen financieel voordeel zou behalen en dat hij haar op een juiste wijze heeft geadviseerd. Anders dan Verweerder betoogt, heeft hij naar het oordeel van de Tuchtcommissie de belangen van de cliënte niet centraal gesteld. De voorgenomen financiering was op geen enkele wijze gewaarborgd. Er heeft geen onafhankelijke waardebeoordeling van het onroerend goed plaatsgevonden en andere risico's zijn niet beoordeeld wat gebruikelijk is bij een dergelijke financiering. Van een deugdelijke voorlichting van de cliënte met betrekking tot de risico's in verband met de financiering van verhuurd onroerend goed is evenmin sprake geweest. Verweerder heeft nagelaten een zorgvuldige en professionele afweging te maken van de mogelijke alternatieven naar aanleiding van de wens van de cliënte om ten aanzien van een substantieel deel van haar vermogen een beter rendement te behalen dan dat zij (op dat moment) kreeg op haar spaargeld. Verweerder heeft de cliënte bovendien onder tijdsdruk gezet om te beslissen op het door Verweerder gedane voorstel tot financiering, alsmede op de daaropvolgende overboeking. Verweerder heeft erkend dat hij door de financiering via de cliënte voor zichzelf kosten zoals afsluitprovisie heeft bespaard.

6.4 Voor de overboeking van het geld van de cliënte dat nodig was om de koopprijs van de woning te voldoen, heeft Verweerder voorts gebruik gemaakt van de interne systemen van de bank die daarvoor niet zijn bedoeld. Het was hem blijkens de interne gedragsregels van de bank niet toegestaan deze systemen voor privédoeleinden te gebruiken. Toen deze opdracht werd geweigerd heeft Verweerder getracht zijn eigen betrokkenheid bij de transactie te verbergen.

6.5 De Tuchtcommissie is van oordeel dat Verweerder zich schuldig heeft gemaakt aan schending van artikelen 1, 3 en 4 van de Gedragscode Bankierseed: verweerder heeft zich niet integer en zorgvuldig gedragen, heeft de belangen van de cliënte niet centraal gesteld. Voorts heeft verweerder zich niet gehouden aan de voor hem geldende regels binnen de bank (Gedragsregels Bancaire Sector, Gedragsregels eigen bankzaken en bankzaken van privérelaties en Gedragsregels informatiebeveiliging). Als bankmedewerker met een zeer lange staat van dienst (29 jaar) had Verweerder beter moeten weten. Bij het afleggen van de bankierseed is Verweerder door de bank expliciet gewezen op de inhoud van de geldende regels. Dat Verweerder zich niet heeft verdiept in de voor hem geldende gedragsregels komt voor zijn rekening en dat de bank daar weinig aandacht aan zou hebben besteed acht de Tuchtcommissie weinig aannemelijk gelet op wat daartegen is ingebracht. Zo zijn er op de intranet-site van de bank regelmatig informatieve berichten geplaatst en hebben alle medewerkers online-cursussen moeten volgen. Verweerder heeft blijk gegeven dat hij ernstig verwijtbaar is omgegaan met de voor hem geldende (interne) gedragsregels. De door Klager verzochte maatregel, bestaande uit oplegging van een geldboete, doet naar het oordeel van de Tuchtcommissie dan ook onvoldoende recht aan de ernst van de schending van de gedragsregels door Verweerder. In de ernst van de schending ziet de Tuchtcommissie aanleiding om aan hem een aanwijzing op te leggen dat hij gedurende een periode niet werkzaam mag zijn in de bancaire sector.

Op grond van al het hiervoor overwogene wordt als volgt beslist.

De beslissing

De Tuchtcommissie:

verklaart de klacht gegrond;

legt aan Verweerder de aanwijzing op dat hij gedurende een periode van (1) één jaar niet werkzaam mag zijn in de bancaire sector.

Aldus beslist door mr. M. Jurgens, voorzitter, mr. A.P.M. van Rijn, prof. mr. D. Busch, prof. dr. A.J.C.C.M. Loonen, mr. F.B. Demenint, in aanwezigheid van mr. M. Bijleveld, secretaris.

voorzitter

secretaris

Deze beslissing is aan partijen verzonden op 1 maart 2017.

Ingevolge artikel 4.4.1 e.v. Tuchtreglement Bancaire Sector kunnen Verweerder en Klager tegen deze beslissing binnen 1 maand na dagtekening van de beslissing daarvan hoger beroep instellen door het indienen van een beroepschrift bij de Commissie van Beroep.